

Referat fra møte i Landsrådet for saueavl

09. april 2003

Møtested: Lagskontortet, Parkveien 71, Oslo

Deltakere: Sigurd Krekke
Ken Lunn
Gunnar Klemetsdal
Per Liahagen
Rolf Aass (Observatør)
Tone Maria Hanssen (Observatør)
Inger-Johanne R. Holme (Observatør)
Ewa Wallin (Observatør)
Lars Erik Wallin (Observatør)
Ellen Ingrid Colbjørnsen (Observatør, sekretær)

Møtet startet kl. 10.00 og ble avsluttet 14.50. Kjell Horten og Lars Bryhni hadde meldt frafall. Lars Erik Wallin var tilstede fra slutten av sak 40/03 og fram til orienteringssakene. Ewa Wallin var tilstede fram til og med sak 40/03.

Saksliste:

- 38/03 Godkjenning av innkalling og referat fra forrige møte
- 39/03 Uttak av værere – Status fra utvalg
- 40/03 Innstilling fra utvalg i Nsg om sjukdomsrestriksjon
- 41/03 Forslag til framtidig saklister for Landsrådet
- 42/03 Møte med fylkessekretærene og Landsrådet
- 43/03 Handlingsplan for 2003
- 44/03 Kjøttkåring
- 45/03 Orienteringssaker
  - a) Kjøttkåring
  - b) Resultater fra seminstatistikken etter at (nesten) alle rapporter er registrert
  - c) Møter som har vært:
    - a. Ledermøte for væreringene i Hordaland
    - b. Kontaktmøte for væreringene i Hedmark
    - c. Kontaktmøte for væreringene i Sør-Trøndelag
- 46/03 Eventuelt

Sak 38/03 Godkjenning av innkalling og referat fra forrige møte

Referat fra forrige møte var sendt ut med sakspapirene.

Vedtak: Innkalling godkjent. Referat fra møtet 4. mars godkjennes.

Sak 39/03 Uttak av værer – Status fra utvalg

Olav Tiller har startet besiktigelse av værene men er ikke ferdig. Innstilling om værer av NKS og Sjevot utgår til møtet i juni. Ken Lunn presenterte forslag til værer en ønsker satt inn i semin av pelssau. De 5 værene en ønsker satt inn er: 9823819 Slettengutten (109-125-103), 9955265 Asrum (117-122- 0), 200059044 Baltasar (120-107- 0), 200122424 Manning-Sætri'n (118-113- 0) og 200122416 Haugli-Klanken (113-117- 0).

Når det gjelder andre raser skal NSG Semin AS stå for uttak i samarbeid med representanter fra raselagene. Det skal arrangeres et møte mellom disse partene på Særheim i mai/juni delet.

På Staur er situasjonen slik at alle værer som var testa sereopositivt eller hadde usikre tester nå er slakta. Ved obduksjon ble ikke funnet noen lunger med vevsforandringer som skyldtes mædi. Resten av besetningen retestes i mai og september.

De nye værene skal preisoleres i en mnd et sted utenfor Staur. Når disse værene ankommer Staur skal disse ikke blandes med de værene som er der ifra før verken på beite eller inne på fjøset.

Vedtak: Landsrådet tar orienteringen til etterretning. Utvalgene arbeider videre med endelig uttak til møtet i juni.

Sak 40/03 Innstilling fra utvalg i Nsg om sjukdomsrestriksjon

I forbindelse med sjukdomsutbrudd i Nord-Trøndelag har styret i NSG nedsatt et hurtigarbeidende utvalg som fikk følgende mandat: Komme med innspill til hvordan en kan opprettholde et aktivt avlsarbeid med en endret helsesituasjon.

Gruppas foreløpige forslag var å i størst mulig grad beholde eksisterende ringområde, og etablere regioner med 'tette skott'. Prøveværer rekrutteres og brukes som tidligere, men eliteværer brukes bare som semin. De beste prøveværene settes i semin som risbiter.

Enkelte representanter fra Landsrådet var skeptiske til at risbitene skulle settes inn på Staur for videre semingransking. Dette med bakgrunn i at sjuke dyr først viser symptomer i 4-5 års alderen. I tillegg ble det påpekt at besetninger som var erklært friske ved en test kunne ha mistenkelige/positive dyr ved seinere testing. Det er ikke bevist at Mædi/Visna smitter gjennom sæd.

Fra et markedssynspunkt bør en også være forsiktig med å tvinge gjennom et opplegg for å opprettholde en ringdrift, selv om en mener smitterisikoen er liten, dersom konsekvensene viser seg å bli svikt i markedet.

Dersom en går inn for ringdrift og en ikke kan benytte de granska værene seinere er det en kostbar løsning. Det ble påpekt at det allerede nå er overkapasitet på granska værere. I framtida bør en derfor vurdere å rekruttere avlsværer fra noen foredlingsbesetninger hvor en bare benytter semin, og hvor helsestatusen er kontinuerlig overvåket ble foreslått.

Vedtak: Landsrådet innstiller overfor styret i Nsg at foreslåtte modell fra arbeidsgruppa utprøves i Nord-Trøndelag fra høsten 2003 med de kommentarer som kom fram på møtet. Det frarådes at risbiter fra sjukdomsområder settes inn på Staur i første omgang. Hele opplegget må legges fram for Statens Dyrehelsetilsyn for godkjenning.

Per Liahagen, med støtte fra Gunnar Klemtsdal ønsket følgende vedtak:
Landsrådet tar den foreslåtte modellen til orientering.

Sak 41/03 Forslag til framtidig saklister for Landsrådet

Saklistene til Landsrådet har i det siste vært unødvendig lange. Det var utarbeidet et forslag fra avlskonsulenten om hvordan framtidige saklister bør se ut.

Vedtak: Landsrådet går inn for at framtidige saklister følger forelagt plan.

Sak 42/03 Møte med fylkessekretærene og Landsrådet

Avlskonsulenten hadde innhentet tilbud fra Rica Hell og Quality Airport
Alternative dager var 11.-12., 12.-13. eller 17.-18. juni.

Det ble foreslått og ha samling 11.-12. juni og Landsrådsmøte 12.-13. juni
Samlingen kolliderer med samling for Landsrådet for geit på Ål. Imidlertid viste det seg vanskelig å finne et alternativ tidspunkt som passet for alle. Det avsatte tilskuddet til samlingen brukes til utjamning av deltageres reiseutgifter.

Vedtak: Landsrådet ber avlskonsulenten arbeide videre med planlegging av møtet og program i henhold til framlagte plan og momenter som kommer fram på møtet.

Sak 43/03 Handlingsplan for 2003

En revidert handlingsplan var sendt ut .

Vedtak: Landsrådet tar forslaget til revidert handlingsplan til etterretning og ber småfekonsulentene og avlskonsulenten om å jobbe videre etter den prioriterte listen.

REVIDERT PLAN FOR REVISJON AV SAUEAVLEN – HANDLINGSPLAN 2003

Planen ble revidert på møtet i Landrådet 9. april 2003. Arbeidsoppgavene er satt i prioritert rekkefølge. Ferdigstilte punkter og punkter som utgår er plassert nederst under hver inndeling.

A. Indeksberegning

Ny modell for korrigeringsfaktor ved kåring (A9)

Korrigeringsfaktorene som brukes til å beregne korrigert høstvekt og vektavvik på kåring bør beregnes på nytt, eventuelt bør hele systemet for beregning av vektavvik (tilvekst) omarbeides (IJH).

Vektlegging av egenskaper i O-indeksen (NY)

Endret vektlegging av egenskapene i O-indeksen testes ut på pulje 11 spæl, jf. ønske fra åpent møte om avlsarbeidet på spælsauen. Konsekvenser av å fjerne ullvekt fra beregningene utredes (IJH).

Ny beregning av genetiske parametere for alle egenskaper i avlsindeksene

Det er på tide å kontrollberegne de genetiske parametere som inngår i indeksberegningene (TMH,).

Bruksdyrkryssing (NY)

Eventuelle problemer knyttet til feilkilder i data på grunn av bruksdyrkryssing utredes (IJH, TMH).

Innavl og genetisk framgang i væreringene (NY)

Nytt dataprogram for beregning av innavlsøkning ved bruk av hver enkelt vær utredes (IJH, LSE).

Nytt dataprogram for indeksberegning (A5)

Bruk av dataprogrammet DMU for beregning av alle delindekser og samleindekser i saueavlen utredes (TMH, IJH).

OPPGAVER SOM UTGÅR INNTIL VIDERE

Morsevneindeks basert på vårvekt (A6)

Slutt-testing (kjøre ny pulje 2) og endelig avgjørelse mht. om ny morsevneindeks basert på vårvekt skal tas i bruk (TMH).

Påvirker gode beiteforhold væreindeksene (NY)

Blant annet Hedmark og Trøndelagsfylkene har kommet dårlig ut ved puljesammenslåing. Ved å kjøre testberegninger med disse fylkene i en av de andre puljene (2), skal det vurderes om dette skyldes gode beiteforhold eller reelle avlsmessige forskjeller (IJH).

B. Kåring

Kursmateriell for kåringsdommere (NY)

Endelig trykket utgave av kursmateriell for kåringsdommere, inkludert nye regler for kåring av værlam, nye kapitler om bedømming av hver rase og eventuelt kjøttkåring skal ferdigstilles i god tid før høstens kåringer (IC).

Revidere kåringsregler (NY)

Kjøttkåringssopplegget gjennomført høsten 2002 evalueres og det fattes vedtak om det fortsatt skal gjennomføres kjøttkåring/eventuelt hvordan. Reviderte regler for kåring av værlam vedtas (IC).

OPPGAVER SOM ER FERDIGSTILTE

Ullbedømming på kåring og ved uttak av værlam til innsett i ring (NY)

Endelig opplegg for bedømming av ull på kåring i 2003 er avgjort med opplegg for ekstra vurdering av ullkvalitet/mengde for værere som skal settes inn i ring (ullanalyse kontra andre vurderingsmåter) (IC).

C. Stimulering av ringarbeidet

Økonomien i væreringene (C2)

Økonomien til det enkelte medlem i værering skal styrkes gjennom høyere pris for kåra værlam. Muligheter for bruksdyrkryssing i ring skal utredes (jf. punkt A).

Økonomien i væreringene skal styrkes ved at prisene på avkomsgranska værere skal økes, og ved at tilskottet pr. granska vær skal økes. Dette skal finansieres delvis ved at antall granska værere reduseres og delvis ved tilbakeføring av inntekter fra salg av sæd. Landsrådet vil foreslå at doseprisen økes og differensieres mer enn i dag og at merprisen tilbakeføres til væreringene (dette må tas opp med NSG Semin A/S).

Økt status for avlsbuskaper og kvalitetssikring av væreringer/væreholdslag (NY)

Regler for væreringer/væreholdslag endres slik at det åpnes for ringanalyse (detaljopplysninger fra det enkelte bruk godkjennes brukt av landsråd, avlsutvalg og ringledelse). Inngåelse av medlemskapsavtale er en forutsetning for å få ringanalyse. Ringanalysen, samt data om tilbud og etterspørsel av værere m.m. brukes for å vurdere framtidig drift av væreringer i alle fylker (IC).

Markedsføringskampanje kåra værlam (NY)

Det gjennomføres en markedsføringskampanje for kåra værlam (bilag til augustnummeret av Sau og Geit) (IC).

D. Semin, embryo og import

NSG Semin A/S sitt ansvar.

E. Avlsarbeid i sjukdomsområder

Fireårig prosjekt "Saueavl med kunstig sædooverføring" (E2)

Prosjektet "Saueavl med kunstig sædooverføring" ble påbegynt i 2002 og skal pågå i fire år (LSE).

Avklare framtida til væreringer i områder med sjukdomsrestriksjoner (E2)

Retningslinjer for væreringdrift i områder med sjukdomsrestriksjoner utarbeides (krav til gruppestørrelse ved naturlig paring av prøveværere og seminandel) (IC).

F. Organisering av avlsarbeidet på sau

Finansiering av avlsarbeidet på sau

Det arbeides med å beholde nåværende finansiering av avlsarbeidet over jordbruksavtalen (tidl. tiltaksfondet) og omsetningsrådet. I tillegg arbeides det med å skaffe tilleggsfinansiering via NSG Semin A/S (jf. punkt C) (IC, LEW).

OPPGAVER SOM ER FERDIGSTILTE

Framtidig organisering av det fylkesvise avlsarbeidet på sau og geit

Landsrådet fremmer forslag til framtidig organisering av det fylkesvise avlsarbeidet for sau og geit overfor styret i Nsg (SD, IC).

Sak 44/03 Kjøttkåring

Avlsutvalget for sau i Rogaland hadde sendt tilbakemelding om kjøttkåring. Forslaget var svært forskjellig fra regelverket for ordinær kåring.

Vedtak: Landsrådet trekker kjøttkåringa ut av plan for revisjon av saueavl og ber Norsk kjøttsamvirke om å komme med et forslag til opplegg for kjøttkåring til Landsrådsmøtet i juni.

Sak 45/03 Orienteringssaker

- **Resultater fra seminstatistikken etter at (nesten) alle rapporter er registrert**
- **Møter som har vært:**
  - **Ledermøte for væreringene i Hordaland**
  - **Kontaktmøte for væreringene i Hedmark**
  - **Kontaktmøte for væreringene i Sør-Trøndelag**

Sak 46/03 Eventuelt

Landsrådet fikk forelagt og diskuterte et brev sendt til avlsutvalget for sau i Troms angående regelverket til værringene. I forbindelse med arbeidet med ny avlsplan skal en se på dette.

Avlskonsulenten forela et forslag til bestillingsskjema for sæd for avlsbuskaper.